مجید تخت‌روانچی، عضو تیم هسته‌ای در گفت‌وگو با «شرق» از پیچیدگی مذاکرات می‌گوید

از نظر ما ضرب‌الاجلی وجود ندارد

علت سفر نهاوندیان، مشورت‌های اقتصادی بود

عکس: مصطفی قلی‌پور، ایرنا

زینب اسماعیلی

زمان در گذر است و سرعت رویدادها در وین خارج از پیش‌بینی. از عصر یکشنبه که این گفت‌وگو با مجید تخت‌روانچی، معاون وزیر خارجه و یکی از اعضای تیم مذاکره‌کننده ایرانی گرفته شد، تا اکنون که شما این مصاحبه را می‌خوانید، سیب مذاکرات هزار چرخ خورده و شاید برخی از اختلافات مطرح‌شده در این مصاحبه با مذاکرات رفع شده باشد. اکنون وزیران خارجه بار دیگر به وین بازگشته‌اند و مذاکرات متعددی در سطوح مختلف در حال انجام است. در فاصله بین همین مذاکرات متعدد در زمان کوتاهی که این عضو تیم مذاکره‌کننده برای گفت‌وگو در اختیار «شرق» قرار داد، با او به گپ نشستیم. تابلوی کوچکی بیرون اتاق، پرچم و نام ایران را نشان می‌داد. محافظان هتل تا دم در اتاق عضو تیم ایران، همراهی کردند و منتظر ماندند تا ما به اتاق برویم. به دلیل حضور اغلب تیم‌های مذاکراتی در هتل کوبورگ، مراقبت‌های امنیتی بیش از پیش شده است. اتاق روانچی برخلاف ظاهر مجلل هتل، بسیار ساده و حتی اداری چیده شده، کیف‌های کلاسوری پر از کاغذ روی میزی کنار اتاق هست که نشان می‌دهد در زمان حضور در اتاق استراحت هم کار ادامه دارد. پلکانی فلزی و مارپیچ، احتمالا اتاق را به بخش خصوصی متصل می‌کند. از او درباره کار باقی‌مانده از حجم مذاکرات، نگارش متن قطع‌نامه شورای امنیت و سفر نهاوندیان، رئیس دفتر رئیس‌جمهوری پرسیدم.

آقای نهاوندیان حدود ۲۴ ساعت در وین بودند. سفر ایشان در سکوت برگزار شد. برای همه ما این سؤال وجود دارد که هدف این سفر چه بود؟

تیم مذاکره به هرحال در مقاطعی احساس می‌کند نیاز است از رده‌های مختلف مشورت بگیرد. ما در مرحله‌ای آقای صالحی را نداشتیم. اگر اشتباه نکنم ایشان تا قبل از مونترو در مذاکرات حضور نداشت. البته از ابتدا، یعنی همان روز اول که مذاکرات شروع شد، ما برای بحث‌های تحریمی کارشناس حقوقی داشتیم کارشناس از سازمان انرژی اتمی و کارشناسان دیگری که هرکدام حوزه‌های مختلفی را پوشش می‌دادند. ما در مرحله‌ای احساس کردیم حضور آقای دکتر صالحی واقعا لازم است، ایشان به تیم پیوستند و واقعا حضورشان بسیار مغتنم بود. ما توانستیم از حضور ایشان بهره ببریم. برای اینکه بحث‌ها فنی است و ایشان تخصص دارد و در جمهوری اسلامی ایران، ایشان مسئول مربوطه هم است. ما از حضور ایشان کمال منفعت را بردیم و بهره‌مند شدیم. بنابراین در مقاطع مختلف، طبیعتا با مشورت رئیس‌جمهور، از شخصیت‌هایی که لازم است، استفاده می‌کنیم. به‌هرحال آقای دکتر نهاوندیان هم در بعضی مباحث صاحب‌نظر هستند و می‌توانند به تیم کمک کنند. ما احساس کردیم برای یک‌سری از مشورت‌ها لازم است ایشان بیایند و با توجه به مشغولیت‌های زیادی هم که ایشان در تهران دارند، همین که توانستند ۲۴ ساعت به اینجا بیایند و به ما کمک کنند از ایشان تشکر می‌کنیم و هدف سفر هم همین بود.

با توجه به سابقه آقای نهاوندیان، به نظر می‌رسد ایشان در حوزه‌های اقتصادی مشورت داده باشند. درست است؟

طبیعتا بله. البته ایشان به‌دلیل مسئولیتی که دارند بر موضوع هسته‌ای اشراف دارند. در جریان مباحث هسته‌ای هستند، ولی طبیعتا به‌دلیل تخصص ایشان، در مباحث اقتصادی بیشتر به ما کمک کردند. ما از حضور کوتاه ایشان در وین بهره بردیم.

بالاخره توافق احتمالی در گام اول در کنگره آمریکا بررسی می‌شود و بعد، مرحله قطع‌نامه قرار دارد؟ یا نه برعکس این خواهد بود؟

اول باید این نکته را عرض کنم که ما وارد مسائل داخلی کشورها نمی‌شویم، ما با دولت آمریکا مذاکره می‌کنیم؛ اگر به توافق برسیم، دولت آمریکا را به‌عنوان طرف مذاکره، مسئول می‌شناسیم. دولت آمریکا از طرف مجموعه آمریکا با ما مذاکره می‌کند. نکته اول اینکه فرایند شکل‌گیری قانون در کشورهای دیگر چیست؟ ما خیلی خود را در آن دخیل نمی‌کنیم. نکته دوم، در ارتباط با بحث شورای امنیت، از نظر ما و از نظر اکثریت اعضا یعنی کسانی که الان داریم با آنها مذاکره می‌کنیم [ایران و سایر مذاکره‌کنندگان]، بعد از توافق به فاصله کوتاهی شورای امنیت باید آن را تصویب کند. یعنی قطع‌نامه‌ای می‌آید و قطع‌نامه گذشته را لغو می‌کند و «برجام» را تأیید می‌کند؛ یعنی درحقیقت «برجام»، مصوبه شورای امنیت می‌شود. از دید ما باید در فاصله کوتاهی بعد از توافق، شورای امنیت تشکیل جلسه دهد و به این مسئله رسیدگی کند و این کار را مصوب کند. خود آمریکایی‌ها هنوز به‌صورت قطعی نظرشان را در این زمینه نداده‌اند، ولی یکی از مباحثی است که الان داریم روی آن بحث می‌کنیم. به نظر من این نظر اکثریت کشورهایی است که داریم با آنها مذاکره می‌کنیم؛ یعنی ایران و بقیه کشورها. اگر به توافق برسیم این نظر غالب خواهد بود که در ابتدای کار شورای امنیت توافق را تصویب خواهد کرد.

در خبرها بود نگارش مصوبه‌ای که قرار است توسط شورای امنیت تصویب شود، توسط معاونین انجام می‌شود. این کاری است که در کنار توافق در حال انجام است؟ نگارش آن مصوبه به پایان رسیده ؟ چند صفحه است؟

ما درباره قطع‌نامه شورای امنیت درحال مذاکره هستیم. پیشرفت‌های خوبی در آن صورت گرفته است، اما بحث‌هایمان هنوز ادامه دارد. طبیعتا بخشی از مذاکرات جاری است؛ یعنی ما درحال انجام مذاکرات برجام هستیم، حالا [فرض کنیم که] به نتیجه برسد و بخواهد بیاید در شورای امنیت، باید روی قطع‌نامه شورای امنیت کار انجام شود. این چیزی است که الان داریم انجام می‌دهیم. البته، شورای امنیت فرایند کاری خودش را دارد. یعنی پنج عضو دائم شورای امنیت الان اینجا هستند. خب ۱۰ عضو غیردائم اینجا نیستند. وقتی قطع‌نامه می‌خواهد تصویب شود باید آن ۱۰عضو هم رأی دهند. برداشت ما این است که اگر ما با پنج عضو دائم آنجا و آلمان به تفاهمی برسیم طبیعتا این قطع‌نامه‌ای که اینجا داریم درباره آن مذاکره می‌کنیم، وقتی برای تصویب به نیویورک برود، قاعدتا آنجا هم باید بدون تغییر تصویب شود.

و حتی بدون تأخیر؟

در مورد تأخیر ما تأکید داریم که باید به فاصله کوتاهی بعد از توافق این کار در شورای امنیت انجام شود. ممکن است چند روزی هم کار لازم باشد؛ چون فرایند کاری شورای امنیت برای تصویب قطع‌نامه‌ها بعضی مواقع مقداری زمان‌بر است؛ یعنی تا محور اول قطع‌نامه بخواهد نوشته شود، مذاکره شود (درمورد سازوکار شورای امنیت در نیویورک می‌گویم؛ به عنوان یک اصل کلی). ولی الان که اینجا کارهایش انجام می‌شود، ممکن است یکسری کارهای اداری داشته باشد که چندروزی این کار طول بکشد، ولی اینکه بخواهد مدتی طولانی از توافق بگذرد - ان‌شاءالله اگر قرار باشد به آن برسیم- از نظر ما قابل قبول نیست و باید بلافاصله، با فاصله کوتاهی، این کار انجام شود.

برای نگارش پیش‌نویس این قطع‌نامه، غیر از شما معاونان وزیرخارجه ایران، چه کسان دیگری در نگارش کمک می‌کنند؟

خب ما داریم با طرف مقابلمان روی این متن کار می‌کنیم.

یعنی همه معاونان ۵+۱؟

نه. یکی از هیأت‌ها هست که ما از طرف بقیه با آن درحال مذاکره هستیم. مذاکره هم در سطح معاونان است. این از موضوعاتی است که از سطح کارشناسی شروع نشد. ما به صورت جمعی تشخیص دادیم که برای بعضی از موضوعات که تعدادشان هم زیاد نبود، باید در سطح بالاتر به آنها رسیدگی شود. یکی از اعضا به علاوه نماینده اتحادیه اروپاست که این کار را انجام می‌دهد.

آیا در سطح معاونین هم پایان خواهد یافت؟

بستگی دارد. ممکن است یکی، دو موضوع آن بماند، مانند بقیه مباحث. چون هنوز اتمام پیدا نکرده، نمی‌توانم به صورت قطعی بگویم که نمی‌رسیم. ممکن است تا فردا (دوشنبه) در سطح معاونان به تفاهم برسیم. ولی حدس می‌زنم که به دلیل حساسیت کار، یکی دو موضوع بماند که باید در سطح وزرا به نتیجه برسد.

با توجه به تمدید هفت روزه مذاکرات از ضرب‌الاجل تعیین‌شده بعدی، زمان کمی باقی مانده است؟چقدر از حجم کار باقی مانده است؟

شما ابتدای سؤالتان به ضرب‌الاجلی که در پیش داریم، اشاره کردید. از نظر ما ضرب‌الاجلی وجود ندارد. ما به واسطه توافقی که قبلا کرده بودیم، یک ضرب الاجل داشتیم که چند روز پیش به اتمام رسید. در آن ضرب الاجل می‌خواستیم ببینیم می‌توانیم اواخر ماه ژوئن یعنی ۱۰ تیر به تفاهم برسیم یا خیر؟ از آن تاریخ که گذشتیم، به مذاکرات ادامه دادیم و الان هم داریم با جدیت به مذاکره ادامه می‌دهیم و از نظر ما ضرب‌الاجل مشخصی وجود ندارد. البته از دید بعضی از کشورهایی که ما با آنها مذاکره می‌کنیم، شاید به صورت رسمی یا غیررسمی، برای آنها ضرب‌الاجلی وجود داشته باشد، ولی ما چنین ضرب الاجلی نداریم. برای ما مهم است که به یک توافق خوب برسیم. اگر بتوانیم ظرف چند روز آینده به این توافق خوب برسیم؛ به‌هرحال، اینکه امنیت انجام شود. ممکن است چند روزی هم کار لازم باشد؛ چون فرایند کاری شورای امنیت برای تصویب قطع‌نامه‌ها بعضی مواقع مقداری زمان‌بر است؛ یعنی تا محور اول قطع‌نامه بخواهد نوشته شود، مذاکره شود (درمورد سازوکار شورای امنیت در نیویورک می‌گویم؛ به عنوان یک اصل کلی). ولی الان که اینجا کارهایش انجام می‌شود، ممکن است یکسری کارهای اداری داشته باشد که چندروزی این کار طول بکشد، ولی اینکه بخواهد مدتی طولانی از توافق بگذرد - ان‌شاءالله اگر قرار باشد به آن برسیم- از نظر ما قابل قبول نیست و باید بلافاصله، با فاصله کوتاهی، این کار انجام شود.

برای نگارش پیش‌نویس این قطع‌نامه، غیر از شما معاونان وزیرخارجه ایران، چه کسان دیگری در نگارش کمک می‌کنند؟

خب ما داریم با طرف مقابلمان روی این متن کار می‌کنیم.

یعنی همه معاونان ۱+۵؟

نه. یکی از هیأت‌ها هست که ما از طرف بقیه با آن درحال مذاکره هستیم. مذاکره هم در سطح معاونان است. این از موضوعاتی است که از سطح کارشناسی شروع نشد. ما به صورت جمعی تشخیص دادیم که برای بعضی از موضوعات که تعدادشان هم زیاد نبود، باید در سطح بالاتر به آنها رسیدگی شود. یکی از اعضا به علاوه نماینده اتحادیه اروپاست که این کار را انجام می‌دهد.

آیا در سطح معاونین هم پایان خواهد یافت؟

بستگی دارد. ممکن است یکی، دو موضوع آن بماند، مانند بقیه مباحث. چون هنوز اتمام پیدا نکرده، نمی‌توانم به صورت قطعی بگویم که نمی‌رسیم. ممکن است تا فردا (دوشنبه) در سطح معاونان به تفاهم برسیم. ولی حدس می‌زنم که به دلیل حساسیت کار، یکی دو موضوع بماند که باید در سطح وزرا به نتیجه برسد.

با توجه به تمدید هفت روزه مذاکرات از ضرب‌الاجل تعیین‌شده بعدی، زمان کمی باقی مانده است؟چقدر از حجم کار باقی مانده است؟

شما ابتدای سؤالتان به ضرب‌الاجلی که در پیش داریم، اشاره کردید. از نظر ما ضرب‌الاجلی وجود ندارد. ما به واسطه توافقی که قبلا کرده بودیم، یک ضرب الاجل داشتیم که چند روز پیش به اتمام رسید. در آن ضرب الاجل می‌خواستیم ببینیم می‌توانیم اواخر ماه ژوئن یعنی ۱۰ تیر به تفاهم برسیم یا خیر؟ از آن تاریخ که گذشتیم، به مذاکرات ادامه دادیم و الان هم داریم با جدیت به مذاکره ادامه می‌دهیم و از نظر ما ضرب‌الاجل مشخصی وجود ندارد. البته از دید بعضی از کشورهایی که ما با آنها مذاکره می‌کنیم، شاید به صورت رسمی یا غیررسمی، برای آنها ضرب‌الاجلی وجود داشته باشد، ولی ما چنین ضرب الاجلی نداریم. برای ما مهم است که به یک توافق خوب برسیم. اگر بتوانیم ظرف چند روز آینده به این توافق خوب برسیم؛ به‌هرحال، اینکه برای برخی‌ها ضرب‌الاجل وجود دارد هم مورد نظر قرار خواهد گرفت. حقیقت مطلب این است که اگر ما به یک توافق خوب نرسیم، خودمان را اسیر زمان نمی‌کنیم. یعنی برای ما مهم این است که محتوای توافق چه باشد؟ حقیقت مطلب این است که این توافق دارای آثار درازمدتی برای کشورمان است و ما نمی‌توانیم تحت فشار زمان، تصمیماتی اساسی بگیریم. بنابراین برای ما محتوا مهم است اینکه چه موقعی این تمام می‌شود، موضوعی ثانویه است.

در شرایط فعلی مذاکرات، چه از لحاظ کمی و چه از لحاظ کیفی، حجم مواردی که روی آنها به توافق رسیده‌اید، بیشتر است یا حجم مواردی که هنوز روی آنها توافق حاصل نشده؟

این کار سختی است که من بخواهم به شما درصد بگویم. البته دیده‌ام برخی مقامات خارجی از درصد صحبت می‌کنند. ولی من اعتقاد ندارم بخواهیم درصد مشخص کنیم. چرا اعتقاد ندارم؟ برای اینکه ممکن است من بگویم درصد بالایی توافق کردیم یا نکردیم؛ ولی آن مقداری که باقی مانده، از نظر محتوایی خیلی مهم باشد. بنابراین این درصد برای شما هیچ چیز را روشن نمی‌کند. به‌فرض، اگر بگویم ۹۰ درصد کار را تمام کرده‌ایم، ولی ۱۰درصد باقی مانده، ممکن است ۱۰درصدی که مانده بسیار کلیدی باشد، بنابراین هیچ‌چیزی نشان‌دهنده شرایط کار نیست. ولی چیزی که من می‌توانم به شما بگویم، این است که ما درحقیقت، در طول این مدت اخیر پیشرفت‌های خوبی داشته‌ایم. درمورد موضوعات مختلفی صحبت کرده‌ایم و بعضی از موضوعات که شاید تا چند وقت پیش، فکر می‌کردیم حل آن بسیار سخت است، الان می‌بینیم تقریبا حل شده است. این نشان‌دهنده این است که حرکت به سمت جلو است و این خودش به انسان امیدواری می‌دهد. در هر دو موضوع، یعنی هم موضوع هسته‌ای و هم موضوع تحریم‌ها، پیشرفت‌های خوبی داشته‌ایم. ولی حقیقت مطلب این است که در هر دو حوزه، بخشی از کار هنوز مانده است. خبری منتشر شده بود که قضیه تحریم‌ها تمام شده است. چند نفر هم از ما پرسیدند، ما به آنها گفتیم درست نیست و صحت ندارد. یعنی هیچ موقع به این صورت پیش نمی‌رود، چراکه جلسات ما موازی است. این‌گونه نیست که بخواهیم بحث تحریم را شروع کنیم، تمام کنیم، کنار بگذاریم و بعد، سر بحث هسته‌ای بیاییم. همین دو موضوع هم شاخه‌های مختلفی دارد. از چندین ماه پیش اینها را به صورت موازی به جلو برده‌ایم. الان به صورت کلی روی هر دو مبحث، پیشرفت‌های خوبی انجام شده است. چند موضوع کلیدی مانده که باید ببینیم می‌توانیم آنها را حل کنیم یا نه؟ آن موضوعات در سطح کارشناسی، مقداری حل شده و به سطح معاونان آمده است. در سطح معاونان هم باز، مقداری از مشکلات حل شده است. به‌نظر می‌آید در یکی، دو روز آینده شاید اینها به سطح وزرا برسد.

از نظر ما ضرب‌الاجلی وجود ندارد. ما به واسطه توافقی که قبلا کرده بودیم، یک ضرب الاجل داشتیم که چند روز پیش به اتمام رسید. در آن ضرب الاجل می‌خواستیم ببینیم می‌توانیم اواخر ماه ژوئن یعنی ۱۰ تیر به تفاهم برسیم یا خیر؟ از آن تاریخ که گذشتیم، به مذاکرات ادامه دادیم و الان هم داریم با جدیت به مذاکره ادامه می‌دهیم و از نظر ما ضرب‌الاجل مشخصی وجود ندارد

آقای عراقچی در صحبت‌های تلویزیونی‌شان گفتند که چهار، پنج مورد باقی مانده است. آیا این چهار، پنج مورد باقی‌مانده، جزء موارد کلیدی توافق است؟ یا براساس قاعده همه یا هیچ ممکن است توافق را بر هم زنند؟

من نمی‌خواهم از اصطلاح کلیدی استفاده کنم، ولی از موضوعات مهم هستند. طبیعی هم است که مهم باشند. چون اگر مهم نبودند در سطوح پایین‌تر حل شده بود. وقتی مثلا از لایه اول کارشناسی، می‌آید و می‌رسد به معاونان و حل نمی‌شود و مشکل ادامه دارد، وقتی به سطح وزرا می‌رسد، یعنی دیگر نیاز به یک تصمیم سیاسی درمورد آن وجود دارد. بنابراین موضوع، موضوع مهمی است. من حضور ذهن ندارم که آیا چهار مورد است یا پنج؟ آقای عراقچی هم که گفته‌اند چهار، پنج تا، قاعدتا منظورشان رقم دقیق پنج مورد خاص نبوده است. چند موردی هست در هر دو حوزه؛ هم حوزه هسته‌ای و هم حوزه تحریمی که مانده است تا وزرا درمورد آن تصمیم بگیرند. همان‌طورکه می‌دانید از یکشنبه‌شب وزرای غربی می‌آیند. جلسات چندجانبه‌ای هست که طبیعتا در آنجا درباره این مسائل صحبت می‌شود.

آیا در بخش کارشناسی مباحثی هست که به صورت کامل‌تمام شده باشد؟ یا درمورد اینکه چه زمانی کار در سطح معاونان تمام شود و به دست وزرا برسد، زمان تعیین‌شده‌ای دارید؟

اینها همین‌جور ادامه دارد. یکی، دو مورد کوچک مانده که هنوز لازم است در سطوح کارشناسی موردبحث قرار گیرد. امیدواریم در همان سطوح کارشناسی، موضوع حل شود. چند مورد هم هنوز در سطح معاونان باقی مانده است. قبل از اینکه به سطح وزرا برسد، تلاش ما و هیأت‌های دیگر این است که تا جایی که امکانش هست در لایه اول، یعنی سطح کارشناسی موضوعات را حل کنیم، اگر نشد به سطح معاونان می‌آید، تا جایی‌که می‌شود در سطح معاونان موضوعات را حل می‌کنیم. واقعا از نشست وزرا به‌عنوان آخرین وسیله استفاده می‌کنیم. کار در سطح کارشناسی تقریبا تمام شده است؛ حالا شاید یکی، دو موضوع فرعی مانده باشد. من حدس می‌زنم ما (دوشنبه) یکی، دو موضوع در سطح معاونان داریم. الان می‌توانیم بگوییم بعضی از موضوعات باقی‌مانده در سطح ما (معاونان) حل نمی‌شود و به جلسه وزرا می‌رود.

مذاکرات آقای صالحی و مونیز هم همزمان ادامه دارد. آیا هنوز کار فنی باقی مانده که نیاز به مذاکره این دو فیزیک‌دان هست؟

بله. فرق قضیه هسته‌ای [این است که] به دلیل فنی‌بودن، طبیعتا دیگر نمی‌توان آن‌را در سطح وزرای خارجه خیلی به‌خوبی بررسی کرد. ممکن است بعضی از موضوعات سیاسی باشد که هست. بعضی از موضوعات فنی هم هست که همه می‌دانند چیست و یک تصمیم سیاسی لازم دارد. ولی به‌غیر از یکی، دو مورد که این‌گونه است، وزرای خارجه خیلی به موضوعات فنی، ورودی ندارند. حضور آقای مونیز و آقای صالحی از این جهت کمک می‌کند که وقتی [مشکلی] در سطح کارشناسی و معاونین نتوانسته به نتیجه برسد، در سطح دو آدمی بررسی می‌شود که از نظر فنی مسلط هستند و هر دو این رشته را خوانده‌اند، تا در حد ممکن بتوانند کار را به نتیجه برسانند. جلسات آقای مونیز و آقای صالحی هم در همین زمینه است تا موضوعاتی که هنوز در سطح کارشناسی مانده، رفع شود.

در بین کسانی که با آنها درحال مذاکره هستید، می‌شود گفت کدام‌یک از اعضا سرسخت‌تر است یا کمتر انعطاف نشان می‌دهد؟

بستگی به موضوعات دارد. نمی‌توانیم به صورت کلی بگوییم یک کشور موضوعات سرسخت است و یک کشور در همه موضوعات، خیلی برایش مهم نیست. این‌طور نیست. بستگی به موضوع دارد. بعضی موضوعات که برای بعضی از کشورها مهم‌تر است، برای برخی شاید راحت‌تر باشد، ولی مذاکرات همان‌طور که عرض کردم بسیار پیچیده است؛ چراکه ابعاد مختلفی دارد؛ برای نمونه درباره تحریم‌ها بگویم. ما بر چند عنصر تأکید داریم. بحث هم‌زمانی اقدامات و بحث متناظربودن اقدامات است. اینها بسیار پیچیده است؛ چراکه اقدامات ما و اقدامات آنها، از نظر جنس کار متفاوت است، اقدامات ما درباره برنامه هسته‌ای‌مان است و اقدامات آنها، اموری ضد تحریمی است؛ یعنی باید تحریم‌ها را بردارند. ما بارها به آنها گفته‌ایم که این تحریم‌ها ظالمانه است، از نظر حقوقی بی‌پایه است و بر همه این‌ها تأکید کرده‌ایم. این مسائل آن‌قدر تکرار شده که برای خود آنها هم روشن است موضع ما چیست. خودشان هم می‌دانند که واقعا برای اینکه حسن نیت‌شان را نشان دهند و بتوانند ثابت کنند که می‌خواهند با مردم ایران جور دیگری رفتار کنند، واقعا باید تحریم‌های ظالمانه و غیرقانونی را کنار بگذارند.

ادامه در صفحه ۱۹

روزنه

هاشمی‌رفسنجانی:

ما تابع همان فتوای رهبری هستیم

• **روابط عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام:** «هاشمی رفسنجانی» با اشاره به موضوع هسته‌ای گفت:«ما تابع همان فتوای رهبری هستیم؛ ایشان فتوا داده‌اند و فتوای ایشان منتشر شده و همه هم می‌دانند.» رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگو با پایگاه خبری فرامنطقه‌ای العهد (وابسته به حزب‌الله لبنان)، درباره حمله عربستان به یمن گفت: «من فکر می‌کنم یک مقدار خامی مسئولان جدید است. اگر ملک عبدالله بود این اتفاقات نمی‌افتاد». هاشمی درباره رابطه ایران و جهان عرب هم گفته است: «الان بد می‌بینم غیر از بعضی از کشورها که بالاخره یک حالت میانه‌ای دارند که آن حالت نیست، ولی یک حدی را حفظ می‌کنند؛ من بد می‌بینم؛ ما در زمان جنگ تقریبا همین‌جوری بودیم؛ یعنی اینها همه پشتیبان صدام بودند غیر از سوریه که خودشان از پیش هم به‌خاطر اختلاف دو شعبه حزب بعث با هم مسئله داشتند و ما با سوریه همکاری می‌کردیم و خوب بود؛ لیبی تا اواخر جنگ در کنار ما بود ولی دیگر بقیه این‌جور نبودند؛ مصر و دیگران در عراق ارتش داشتند و جنوبی‌ها همه پایگاه نظامی‌شان و بندرهایشان و راه‌هایشان همه‌چیز آنها در اختیار عراق بود برای حمله به ما؛ من کاملا آن موقع می‌دانستم که اگر عربستان را حل کنیم با بقیه آسان می‌شود؛ خیلی خوب با عربستان من مسئله را حل کردم؛ البته آن موقع ملک عبدالله بود که در آن زمان ولیعهد بود؛ مرد عاقلی بود و خیلی با اینها که الان هستند تفاوت داشت و ذاتا هم عقایدی به این وهابی‌های تندرو نداشت و خودش هم در معرض ناراحتی بود. شرایط خوبی که ما با عربستان پیدا کردیم بقیه کشورهای عربی هم همین‌طوری شد و به مسابقه افتادند و روابط خوبی داشتیم؛ خوب هم بود یعنی در شرایطی بودیم که ما مثلا حجمان تعطیل شده بود که برای کشور انقلاب اسلامی بد بود که مردمش حج نروند. امام اواخر جنگ ما را جمع کرد و گفت درست نیست ما که کشور انقلاب اسلامی هستیم حجش تعطیل شود، این مثل نماز است برای ما و بروید این را حل کنید؛ این توصیه امام(ره) کمک کرد در آن راه توانستیم خوب پیش برویم و حل شد؛ و خیلی جاها مسائلمان در آن موقع حل شد. همان‌ها حالا برعکس شده یعنی آن ظرفیت عربستان با پول بیشتری که جمع کرده و الان شده آن طرف؛ اینجا هم ما یک گروه‌های تندرویی داریم که به آتش اختلاف دامن می‌زند؛ منتها اینها حرف می‌زنند و عمل ندارند؛ حرفی می‌زنند. به‌هرحال وضع خوبی نیست و باید این مسئله حل شود».

خبر

درجوار مرقد مطهر امام(ره) انجام می‌شود

ساخت موزه ملی ارزش‌های انقلاب و دفاع مقدس

• **شرق:** درحالی‌که بیش از ۲۶ سال از جنگ تحمیلی می‌گذرد، به تدبیر مقام‌معظم‌رهبری در تهران و در جوار مرقد امام راحل، «موزه ملی ارزش‌های انقلاب و دفاع مقدس» در حال بناشدن است. سردار یاحی مسئول و مجری این پروژه، با اعلام این خبر از حمایت‌های دولت روحانی از این پروژه خبر داد و گفت: «سه قوه مجریه، قضائیه و مقننه تلاش می‌کنند با امکاناتی که در اختیار دارند و با استفاده از تجربیات مسئولان این حوزه، پروژه فوق را به شایستگی اجرا و برای نسل‌های آینده باقی بگذارند». وی درباره علت پیشرفت‌نکردن این پروژه در دولت سابق نیز گفت: «در دولت‌های نهم و دهم از طرف معاون اول رئیس‌جمهور مکاتبه‌ای با همه وزراتخانه‌ها انجام شد و از آنها درخواست شد اطلاعات دقیقی ارائه دهند؛ اما این موضوع به صورت جدی پیگیری نشد. امید است در دولت «تدبیروامید» بتوانیم با استفاده از تجارب دولت‌های گذشته، این جریان بزرگ را تبیین کنیم». سردار یاحی، درباره امکانات این موزه توضیح داد: «به‌طورکلی پایه اصلی موزه به چندین بخش تقسیم شده است؛ یک بخش آن مربوط به انقلاب اسلامی است، بخشی دیگر مربوط به هشت سال دفاع مقدس و عملیات‌های بزرگی است که در طول جنگ رخ داده است. مجموعه‌ای از فرهیختگان کشور در حوزه‌های دانشگاهی، فرهنگی و هنری و... مشغول به فعالیت هستند و اطلاعاتی مربوط به جنگ را جمع‌آوری می‌کنند که به‌صورت دیجیتالی و فیزیکی در اختیار مردم قرار گیرد». مسئول پروژه موزه ملی ارزش‌های انقلاب و دفاع مقدس درباره نحوه ارائه مستندات این موزه به علاقه‌مندان، گفت: «در مرحله اول، اطلاعات به صورت دیجیتالی و فیزیکی جمع‌آوری می‌شود و در مرحله بعد، به‌صورت رسانه منتشر می‌شود و بخشی دیگر به‌صورت نمودار، جدول، کتاب و فیلم با توجه به نظر کارشناسان هر بخش تبیین خواهد شد؛ البته قرار است سایتی با عنوان موزه دفاع مقدس (حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس) به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی راه‌اندازی شود تا اطلاعات کامل انقلاب اسلامی و دفاع مقدس در اختیار عموم قرار گیرد».

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

• ضمن تشکر از عزیزان مجموعه «شرق»، درخواست افزایش صفحات روزنامه را دارم. به‌ویژه صفحات هنری و فرهنگی و اندیشه. حداقل ۲۴ صفحه‌اش کنید.پیش‌ترها ویژه‌نامه‌ها و ضمائمی هم منتشر می‌کردید، در صورت امکان این را هم در برنامه‌های پیش‌رو قرار دهید. ضمن اینکه بازنشر مصاحبه حجت‌الاسلام دعایی هم عالی بود، خواهشمندم گفت‌وگوهایی مفصل و عمیق با اکبر زنجانپور، محمود دولت‌آبادی، عباس کیارستمی، بهرام بیضایی و سارا شریعتی ترتیب دهید.

• **تخریب جنگل؛ نابودی طبیعت:** تخریب جنگل و تبدیل زمین‌های زراعی به ساختمان‌های لوکس، مجلل و ویلایی توسط عده‌ای از سرمایه‌داران، خلاف قانون و به بهای نابودی جنگل و ازبین‌بردن طبیعت است؛ مسئولان باید با این پدیده شوم که در بیشتر شهرهای کشور در حال گسترش است، به‌طور جدی و قانونی برخورد کنند و اجازه ندهید سرمایه‌داران بیش از این به جنگل‌ها دست‌درازی و آن را نابود کنند.

علی

• **پیاده‌رو یا زباله‌دانی؟** پیاده‌روی روبه‌روی مترو حقانی را با فنس‌کشی، تبدیل به قفسی کرده‌اند که مردم ناچارند زیر آفتاب سوزان در آن به‌سختی نفس بکشند. به‌دلیل ساخت پارکینگ، سال‌هاست مردم را ناگزیر کرده‌اند برای سوارشدن مترو از دالانی پر از زباله، بدمنظر، تنگ و ساخته‌شده از حلب‌پاره و قفس‌مانند، آمدوشد کنند. به‌تازگی هم پیاده‌رو حفاری شده و محل‌های حفاری به‌دلیل اینکه ترمیم نشده، به زباله‌دان تبدیل شده است. از مسئولان شهرداری منطقه ۳ تقاضای رسیدگی داریم.

غفاری از تهران

• **اتوبوس یا کوره آجرپزی؟!** بیشتر اتوبوس‌های شرکت واحد کولر و پرده ندارد و تابش مستقیم نور خورشید، باعث افزایش گرمای داخل اتوبوس‌ها می‌شود مگر نصب یک کولر و پرده چقدر هزینه دارد؟

علیرضا سعیدی‌مزده از تهران

• **شهرداری بی‌غم:** بارها از مسئولان شهرداری منطقه ۱۴ برای رسیدگی به زمین بایر و خاکی واقع در بزرگراه شهید محلاتی، خیابان تکیه اکبرآبادی‌شمالی درخواست کردیم، اما گویا این محل به‌دلیل بی‌توجهی مسئولان شهرداری منطقه به فراموشی سپرده شده است. از شهردار تهران تقاضا داریم نماینده‌ای را به این محل اعزام کند بلکه مشکل رفع شود.

سیدمحمد علوی از تهران

• **گرانی روزنامه؛ مشکل خوانندگان:** عده‌ای از خوانندگان و علاقه‌مندان به مطبوعات، بودجه خرید روزنامه با قیمت فعلی را ندارند. از مسئولان وزارت ارشاد تقاضا داریم برای روزنامه‌های بخش خصوصی هم سهمیه کاغذ در نظر بگیرند تا صاحبان آنها مجبور به افزایش قیمت روزنامه نباشند.

افشین کاویانی

• **چرا مهاجرت؟** این روزها افرادی که سرمایه‌ای دارند و به اصطلاح دستشان به دهانشان می‌رسد، هرطور شده به خارج از کشور مهاجرت می‌کنند. در میان مهاجران، نخبه‌هایی وجود دارند که وجود آنها در کشور می‌تواند مفید باشد. بارها درباره فرار مغزها مطالبی به رشته تحریر درآمده است، ولی مشخص نیست چرا از افراد باسواد که معلومات خوبی هم در زمینه‌های مختلف دارند، حمایت نمی‌شود و این مسئله باعث رنجش و خروج از کشور می‌شود؟! به‌راستی بهتر نیست از سرمایه‌های عظیم به‌ویژه جوانان نخبه و آینده‌ساز کشور به شیوه‌ای حمایت کنیم که ماندن را به مهاجرت ترجیح دهند؟

ع. فرقانی

• **نمایشگاه مخازن زباله!** پیاده‌رو تقاطع خیابان «۱۷شهریور، پل آهنگ» که در گذشته محل برگزاری مراسم هیأت‌های مذهبی بود، امروز به نمایشگاه مخازن زباله و توقفگاه خودروهای باربری و حمل زباله شهرداری تبدیل شده است. از شهرداری منطقه تقاضا داریم اجازه ندهد این محل بدمنظر و غیرقابل تحمل شود.

از ساکنان اتوبان آهنگ

نگاه

• **پاسخ روابط‌عمومی شهرداری منطقه ۲:** احتراما، پیرو درج مطلبی در تاریخ ۹۴/۳/۱۱ تحت عنوان «مجتمع تجاری رویال سعادت‌آباد» بدینوسیله پاسخ این منطقه که براساس جوابیه معاونت امور شهری و فضای سبز منطقه دو تهیه شده، به شرح ذیل اعلام می‌گردد:ملک مذکور دارای پروانه ساختمانی می‌باشد و هم‌اکنون در مرحله بتن‌ریزی سقف طبقات می‌باشد. همچنین خاطرنشان می‌سازد خیابان مسدود نگردیده و قسمتی از پیاده‌رو جهت عملیات بتن‌ریزی اشغال گردیده. مراتب جهت هرگونه بهره‌برداری به حضورتان ایفاد می‌گردد.